

ASIA

Maanmittauslaitoksen menettely tiedusteluun vastaamisessa

KANTELU

Kantelijat arvostelevat 10.9.2015 oikeuskanslerille osoittamassaan kirjoituksessa Maanmittauslaitoksen toimitusinsinöörin menettelyä Raision kaupungissa tehtyjä tietoimituksia koskevassa asiassa. Kantelijat olivat kertomansa mukaan saaneet kutsun alueellisen yksityistietoimituksen X loppukokoukseen 21.11.2014. Kantelijat olivat tyytymättömiä siihen, ettei loppukokouksessa osattu vastata heidän kysymyksiinsä siitä, miksi toimitus koskee heidän omistamaansa kiinteistöä. Heitä oli kehotettu ottamaan yhteyttä ELY-keskukseen, josta he saivat vastauksen vasta 11.2.2015. ELY-keskuksen vastausta odottaessaan he saivat Maanmittauslaitokselta ilmoituksen yksityistietoimituksessa tehtyjen toimenpiteiden rekisteröimisestä kiinteistörekisteriin. Kantelijat kertovat 12.2.2015 tiedustelleensa toimitusinsinööriltä, miten heidän omistamansa kiinteistö on voinut olla yksityistietoimituksessa mukana, kun tie on heidän käsityksensä mukaan kaupungin katu. Toimitusinsinööri oli vastannut kantelijoiden tiedusteluun, mutta ei enää tämän jälkeen lähetettyyn lisäkirjoitukseen kysymyksineen. Kantelijat olivat lisäkirjoituksessaan tiedustelleet muun ohessa maantietoimitukseen Y liittyviä asioita.

Kantelijat pyytävät oikeuskansleria ryhtymään asian vaatimiin toimenpiteisiin viranomaisen toimien laillisuuden selvittämiseksi.

SELVITYS

Maanmittauslaitos on toimittanut 23.12.2015 päivätyn selvityksen, johon sisältyy mm. kantelussa tarkoitettun toimitusinsinöörin 12.11.2015 allekirjoittama selvitys.

Raision kaupunki on antanut 15.9.2016 päivätyn selvityksen, jonka jäljennös lähetetään ohessa kantelijoille tiedoksi. Selvitys sisältää suurikokoisen kaavakartan, johon kantelijat voivat halutessaan tutustua Raision kaupungissa tai oikeuskanslerinvirastossa. Karttaliitettä säilytetään oikeuskanslerinviraston asiakirjoissa viisi vuotta.

VASTINE

Kantelijat ovat antaneet Maanmittauslaitoksen selvityksestä 26.2.2016 päivätyn vastineen. Vastineessa epäillään, ettei yksityistietoimitus ole tullut lainvoimaiseksi, koska loppukokouksessa ei ole annettu päätöstä eikä valitusosoitusta.

RATKAISU

Tiedusteluun vastaaminen

Hallintolain (434/2003) 8 §:n mukaan viranomaisen on toimivaltansa rajoissa annettava asiakkaalleen tarpeen mukaan hallintoasian hoitamiseen liittyvää neuvontaa sekä vastattava asiointia koskeviin kysymyksiin ja tiedusteluihin. Neuvonta on maksutonta. Jos asia ei kuulu viranomaisen toimivaltaan, sen on pyrittävä opastamaan asiakas toimivaltaiseen viranomaiseen.

Asiassa ei ole kiistetty kantelijoiden sähköpostitse esittämään tiedusteluun vastaamatta jättämistä. Kantelun kohteena oleva toimitusinsinööri ei omassa selvityksessään lausu vastaamatta jättämisestä mitään. Maanmittauslaitoksen keskushallinnon oikeuspalveluiden antamassa selvityksessä todetaan muun ohessa, että toimitusinsinöörin olisi hyvän hallinnon periaatteet huomioon ottaen tullut ottaa kantelijoihin yhteyttä ja hallintolain yleisen neuvontavelvollisuuden puitteissa ohjata heitä ottamaan yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen sikäli kuin asia ei kuulu Maanmittauslaitoksen toimivaltaan. Selvityksestä ei käy ilmi, onko Maanmittauslaitoksen oikeuspalveluiden lausuma toimitettu tiedoksi toimitusinsinöörille.

Ylimpien laillisuusvalvojen käytännössä on vakiintuneesti katsottu, että asiakkaan asiallisiin tiedusteluihin tulee vastata, vaikka lyhyestikin. Tarvittaessa asiakas tulee ohjata ottamaan yhteys toiseen viranomaiseen, jonka toimivaltaan asiakkaan kysymys kuuluu.

Totean, että toimitusinsinöörin olisi tullut vastata kantelijoiden viestiin tai tarvittaessa siirtää viesti toisen työntekijän käsiteltäväksi. Mikäli asia ei toimitusinsinöörin käsityksen mukaan ole kaikilta osin kuulunut Maanmittauslaitoksen toimivaltaan ja tehtäviin, hänen olisi tullut kehoittaa kantelijoita kääntymään toimivaltaisen viranomaisen puoleen. Vastaamatta jättämistä ei voida pitää hyvän hallintotavan mukaisena menettelyinä, kun asiakkaat ovat selvästi jääneet odottamaan vastausta.

Tietoimitukset ja muutoksenhaku

Kantelussa ja vastineessa arvostellaan vuonna 2006 aloitettua ja 30.9.2009 kiinteistörekisteriin merkittyä maantietoimitusta sekä joulukuussa 2014 lainvoimaiseksi tullutta alueellista yksityistietoimitusta. Arvostelu kohdistuu mm. toimituksesta tiedottamiseen ja siihen, ettei kutsuja ole kantelijoiden mukaan toimitettu aloituskokouksiin heille henkilökohtaisesti. Kantelijat katsovat myös, että yksityistietoimituksen loppukokouksessa heille olisi tullut antaa päätös valitusosoituksineen. Asiassa saadun selvityksen mukaan ainakin toinen heistä on ollut paikalla yksityistietoimituksen loppukokouksessa 21.11.2014.

Alueellista yksityistietoimitusta koskevan loppukokouspöytäkirjan mukaan toimitusinsinööri on selostanut muutoksenhakumenettelyn ja antanut valitusosoituksen. Toimitukseen on voinut hakea muutosta valittamalla maa- ja metsätalouden oikeusministeriön kärkeen 30 päivän kuluessa toimituksen lopettamisesta lukien. Sekä toimituksen alku- että loppukokous-

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

kutsussa on ollut maininta, että valitusaika lasketaan alkavaksi toimituksessa tehdystä päätöksestä tai loppukokouksesta. Kutsuissa on mainittu myös, että toimituksen asiakirjat toimitetaan valitusaikana vain pyynnöstä.

Kantelijat esittävät, että heille ei ”lukuisista tiedusteluista” huolimatta ole kerrottu, mitä on päätetty, eikä heille ole annettu päätöstä ja valitusosoitusta kokouksen jälkeenkään. Kanteluasiakirjoista ei käy ilmi, milloin ja miten he ovat pyytäneet asiakirjoja ja valitusosoitusta. Totean, että tiedoksiannon lainmukaisuuden ja määräajan palauttamisen perusteiden olemassaolon voi viime kädessä ratkaista maa-oikeus ja korkein oikeus. Varsinais-Suomen kärjäoikeuden maa-oikeudesta 26.10.2016 saadun tiedon mukaan sinne ei ole saapunut valituksia kummastakaan kantelussa mainitusta tietoituksesta. Korkeimman oikeuden kirjaamosta 28.10.2016 saadun tiedon mukaan sinne ei ole tullut vireille kantelussa tarkoitettuja tietoituksia koskevia asioita esimerkiksi ylimääräisenä muutoksenhakuna.

Johtopäätökset ja toimenpiteet

Maanmittauslaitos ei ole asiaa selvittäessään havainnut, että alueellisen yksityistietoimituksen X yhteydessä olisi menetelty moitittavalla tavalla. Myöskään maantietoimituksen Y menettelyssä se ei ole havainnut moitittavaa. Saadun selvityksen perusteella asiassa ei ole ilmennyt seläistä, joka antaisi minulle perusteltua aihetta kyseenalaistaa Maanmittauslaitoksen arvion toimitusmenettelyn asianmukaisuudesta.

Molemmat tietoitukset ovat saadun selvityksen mukaan lainvoimaisia. Lainvoimaisen toimituspäätöksen voi purkaa tai menetetyt määräajan palauttaa korkein oikeus siten kuin kiinteistönmuodostamislain 278 a §:ssä ja oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 17 §:ssä säädetään.

Kantelijoiden omistama kiinteistö rajoittuu Raision kaupungin omistamaan kiinteistöön. Raision kaupunki on kantelijoiden mukaan myöntänyt kantelijoiden kiinteistölle liittymän kyseessä olevalle omistamalleen kiinteistölle.

Raision kaupunki toteaa selvityksessään, että kyseessä olevaa sen omistamaa kiinteistöä ei ole lohkottu kaupungin lukuun yleiseksi alueeksi, kuten asemakaavan mukaiseksi kaduksi. Näin ollen ei ole myöskään mahdollista, että mainitun kiinteistön alueella oleva tie olisi kaupungin kadunpitovelvollisuuden piirissä.

Kuten edellä on todettu, toimitusinsinöörin olisi tullut huolehtia siitä, että kantelijoiden kevättalvella 2015 sähköpostitse esittämään tiedusteluun vastataan tai että heidät ohjataan ottamaan yhteyttä asiassa toimivaltaiseen muuhun viranomaiseen. Kiinnitän toimitusinsinöörin huomiota hallintolain 8 §:n mukaiseen viranomaisen neuvontavelvollisuuteen.

Saadusta selvityksestä ei käy ilmi, että toimitusinsinööri tai joku muu Maanmittauslaitoksen palveluksessa oleva olisi myöhemminkään, kantelun jo vireille tultua, vastannut kantelijoiden tiedusteluun. Vastausvelvollisuus on siten vieläkin ajankohtainen. Pyydän Maanmittauslaitosta toimittamaan minulle tiedon 31.12.2016 mennessä, miten kantelijoiden tiedusteluun on vastattu.

Asia ei ole antanut aihetta muihin laillisuusvalvonnallisiin toimenpiteisiin.

Sikäli kuin kantelijoiden omistaman kiinteistön oikeudellisessa tai kaavoituksellisessa tilanteessa on vielä joitakin avoimia kysymyksiä, kantelijoilla on mahdollisuus kääntyä Maanmittauslaitoksen lähimmän palvelupisteen tai Raision kaupungin puoleen.

Kantelijoiden toimittamat liiteasiakirjat palautetaan heille tämän päätöksen ohessa.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Anu Rätty

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
POSTIOSOITE PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi